OSOA

POR UN DESARROLLO
RURAL INTEGRAL

EUSKADIKO LANDA GARAPENEKO PROGRAMA 2015-2020

2022 urteko Betearazpen-Txostenaren laburpena *(2023.06.15)*

@osoa_euskadi

www.euskadi.eus/osoa

Fondo Europeo de Desarrollo Rural:
Europa invierte en las zonas rurales

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
EKONOMIAREN GARAPEN ETA LEHIAKORTASUN SAILA
DEPARTAMENTO DE DESARROLLO ECONÓMICO Y COMPETITIVIDAD

Arabako Foru Aldundia
Diputación Foral de Álava
www.alava.net

Bizkaia
foru aldundia
diputación foral

Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa

OSOA POR UN DESARROLLO RURAL INTEGRAL

Fondo Europeo de Desarrollo Rural: Europa invierte en las zonas rurales

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
EKONOMIAREN GARAPEN ETA LEHIAKORTASUN SAILA
DEPARTAMENTO DE DESARROLLO ECONÓMICO Y COMPETITIVIDAD

Arabako Foru Aldundia
Diputación Foral de Álava
www.alava.net

Bizkaia foru aldundia diputación foral

Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa

ZER DA OSOA?

Euskadik 2015-2020 bitartean **landa garatzeko duen plan berria da OSOA**.

Bera da gure autonomia-erkidegoak landa garatzeko duen tresna nagusia. **Eusko Jaurlaritza** eta **Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako Foru Aldundiak** daude bertan partaide gisa, eta finantzatu ere lauren artean eta **FEADER funts europarraren** artean finantzatzen dute.

Lau erakunde horiek batera aritzen dira lanean, **Euskadik lehen sektorean eta landan dituen desafiorik handienei erantzutearren**. Aipa ditzagun batzuk:

- Belaunaldi-aldaketa.
- Lehen sektorearen modernizazioa.
- Berrikuntzaren eta lehiakortasunaren ideiak garatzea.
- Nekazaritza-sektoreko prestakuntza.
- Nekazaritzako elikagaien industriari laguntzea.
- Kanal askotako estrategia indartzea.
- Kalitate-bereizgarrien balio erantsia indartzea.
- Paisaia naturala eta basoen sostengarritasuna babestea.
- Landa-eremuetan oinarrizko zerbitzuak eskaintzea.
- Landa-eremuan enplegua dibertsifikatzea eta sortzea.

Euskadik lehen sektorean eta landan dituen erronka nagusiei modu integral batean erantzuteko tresna da OSOA.

PAC 2014-2020

1. ZUTABEA
ZUZENEKO LAGUNTZAK (FEAGA FUNTSA)
↓
ORDAINKETA BAKARRA

2. ZUTABEA
LANDA-GARAPENERAKO LAGUNTZAK (FEADER FUNTSA)
↓
OSOA POR UN DESARROLLO RURAL INTEGRAL

Sarrera

Urtero bezala, eta FEADER funts europarrarekin finantzatutako Landa Garapeneko Programei (LGP) aplikagarri zaien Europako Erkidegoko araudia betez, LGPren Beterazpen-Txostenaren laburpena aurkezten da, 2020 ekitldiari dagokiona.

Urteko betearazpen-txostenak Erkidegoko arauek ezarritako egitura eta eduki-formatu bati jarraituz egiten dira, eta Europako Batzordeak diseinatutako aplikazio informatiko batean kargatzen dira (SFC2014). Hala ere, publiko orokorraren artean urteko txostenak errazago ulertzeko eta OSOA Programaren esparruan egindako jarduerei dagokienez gardentasuna bermatzeko, urteko txostenaren informazio garrantzitsuena laburbiltzen duen laburpen bat egiten da, eta laburpen hori publikoaren eskura jartzen da OSOA Programaren web-orriaren bidez.

LGP gizarteratzeko helburu hori betetze aldera, 2022 ekitaldiari dagokion urteko betearazpen-txostenaren laburpen hau egin da.

Ohar garrantzitsua

Urteko egikaritze-txostena FEADER funtsaren 2022 ekitaldiko ordainketa-datuetan oinarrituta dago; baina ordainketa horiek, kasu gehienetan, aurreko urteetan egindako eragiketei dagozkie. Horren ondorioz, txosten honetan ematen den informazioak ez du adierazten 2022an LGPren esparruan benetan gertatu dena, baizik eta "gauzatu" dena (alegia, FEADER funtsaren ordainketen terminoetan ulertuta).

Euskadiko LGP
FEADER funtsaren urtez-urteko bilakaera

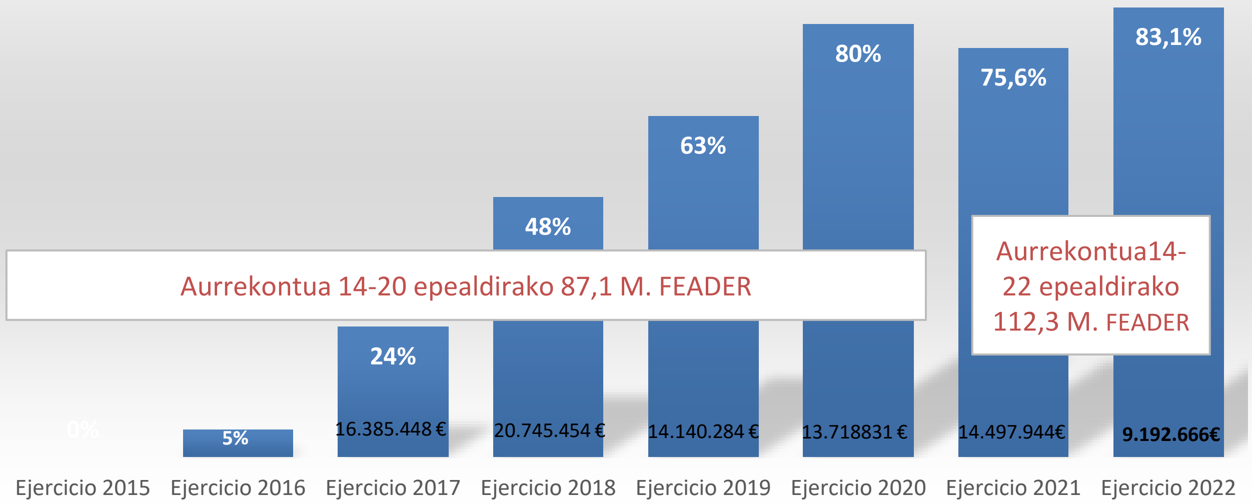

Euskadiko LGPren aurrekontua 2015-2022

- FEADER Funtsa 112.291.339 €
- IRUE Funtsa 7.533.729 €
- Eusko Jaurlaritza + Foru Aldundiak 59.677.366 €
- Finantzaketa gehigarria *(E. Jaurlaritza + Aldundiak)* 160.287.332 €
- **GUZTIRA 339.789.766 €**

2022an 34.292.709 euroko gastu publikoa gauzatu da guztira, eta horietatik 15.300.109 euro "kofinantzaketa" sistemaren bidez gauzatu dira (FEADER + kontrapartida nazionala); gastu horren 18.992.600 euro, berriz, "Finantzaketa gehigarriko" sistemaren bidez gauzatu dira (Eusko Jaurlaritzaren eta Foru Aldundien funts propioak soilik).

Kofinantziaketa-sistemaren barruan, **2022an Jaurlaritzak eta Foru Aldundiek 3.732.302 euroko gastua egin dute. FEADER funtsetik berriz 9.192.372 euroko gauzatu dira** (hau da, Euskal Autonomia Erkidegoko LGPari 2014-2022 aldirako esleitutako 112,3 milioi euroen %8,2), eta EURI funtsetik beste 2.539.385 euro (hau da, Euskal Autonomia Erkidegoko LGPari 2014-2022 aldirako esleitutako 7,5 milioi euroen %31,5). 2022ko gastu hori, aurreko urteetan aitortutako gastuari gehituta, **guztira 93,3 milioi euroko FEADER gastu metatura iristen da, hau da, 2014-2022 programazio-aldi osorako aurreikusitako FEADER aurrekontuarekiko %83,1eko exekuzioa**.

Oharrak

- 2022an gauzatutako gastu hori aurreko ekitaldietan egindako jarduerei buruzkoa bada ere, adierazi behar da **2022an zehar laguntza-deialdiak egin direla LGPko neurri guztietan**, **guztira 60,9 milioi euroko aurrekontuarekin.**

- Gainera, LGPren neurri guztien artean, **2022an 49 milioi euroko gastu publikoa konprometitu da**, eta kopuru horri aurreko ekitaldietan konprometitutako 295,4 milioi euroak gehituta, **2022ko ekitaldiaren amaieran guztira 344,4 milioi euroko gastu publiko konprometitua lortu da LGPren baitan.** Konprometitutako gastu publiko horretan, eta ebatzitako azken deialdiekin, 14-22 aldirako FEADER funtsen %100 konprometituta geratu da, nahiz eta kontutan hartu behar diren inbertsio-neurrietan sor daitezkeen exekuzio-gabeziak (joera hori areagotu egin da pandemiaren ondoren).

- **IRUE funtsari dagokionez** (Europar Batasuneko Berpizte-Tresna), Euskadiko LGPan 7,5 milioi daude programatuta M04 neurrian eta M13 neurrian. 2021eko eta 2022ko deialdietan, 4.2 azpineurriaren kasuan (*Nekazaritza-produktuak eraldatzeko eta merkaturatzeko inbertsioak*) esleitutako funts guztiak ez dira konprometitu, eta **EURI gastu konprometituaren ehunekoa %77ra iritsi da**. Beraz, EURI funtsarekin lagundutako eragiketen Europar Batasunaren finantzaketa-tasa %53tik %100era igo beharko da, Euskal Autonomia Erkidegoko EURI aurrekontu osoa agortze aldera.

Euskadiko LGPren aurrekontua 2015-2022

- FEADER Funtsa 112.291.339 €
- IRUE Funtsa 7.533.729 €

- Eusko Jaurlaritza + Foru Aldundiak 59.677.366 €

- Finantzaketa gehigarria *(E. Jaurlaritza + Aldundiak)* 160.287.332 €

- **GUZTIRA 339.789.766 €**

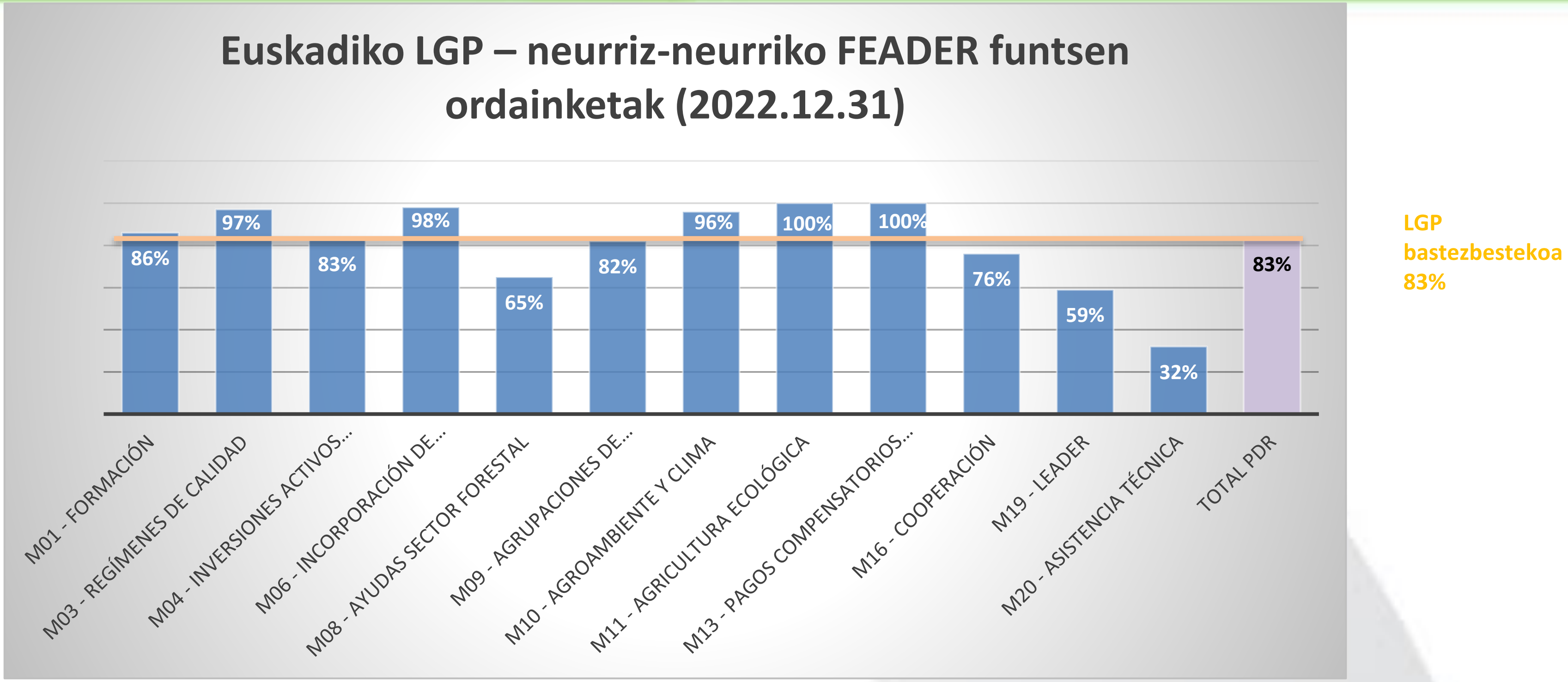

- **Programaren exekuzioa neurrien mailan** aztertzen bada, eta kontutan hartuta LGPren iraupena bi urtez luzatu dela (2022 arte) eta luzapen horretarako FEADER funts gehigarriak barneratu direla eta baita ere IRUE Funtsak, LGParen exekutatzea koherentea eta orekatua izaten ari da.

- Hala ere, 2022aren itxieran, gauzatze-maila txikiagoa duten neurri batzuk badaude, zehazki, M8 (baso-laguntzak), M16 (lankidetza) eta M19 (LEADER) neurriak. Horren arrazoia da, aurreko urteko txostenean adierazi bezala, aurreko ekitaldietan pandemia, proiektu-erorketa, uko-egite eta abarren ondorioz onartutako eragiketetan izandako konpromiso-galeren bolumen handia. Edonola ere, neurri horietan ere gauzatze maila handi batera hurbiltzea espero da 2025 urtearen amaierarako. Hala ere, deskonpromisoen joerari eutsiko zaiola aurreikusita dagoenez, beharrezko ikusten da FEADER funtsen modifikazio bat planteatzea.

Hurrengo taulak zehatzago erakusten ditu (azpineurrien mailan) FEADER funtsaren eta EURI funtsaren zuzkidurak eta horien exekuzioa 2022ko abenduaren 31n.

PDR País Vasco - Ejecución FEADER a 31.12.2022

Medida	FEADER previsto	FEADER pagado	% pagado submedida	% pagado medida
1.1 Ayudas a la formación profesional y a las actuaciones para adquisición de capacidades	1.420.000	1.233.118	87%	
1.2 Ayudas a las actividades de demostración y acciones de información	340.000	314.068	92%	86%
1.3 Ayuda a los intercambios o visitas de corta duración en explotaciones agrarias y forestales	540.000	436.318	81%	
3.1 Ayudas a la participación por vez primera de agricultores en regímenes de calidad	500.001	476.094	95%	97%
3.2 Ayuda a las actividades de información y promoción implementadas por agrupaciones de productores para el mercado interno	1.000.000	984.049	98%	
4.1 Ayuda a inversiones en explotaciones agrarias	12.244.320	10.846.131	89%	
4.2 Ayuda a la inversión en transformación, comercialización o desarrollo de productos agrícolas	14.499.981	10.853.426	75%	83%
4.3 Ayudas a inversiones en infraestructuras destinadas al desarrollo, modernización o adaptación de la agricultura y el sector forestal	2.675.708	2.675.707	100%	
6.1 Creación de empresas por jóvenes agricultores	4.562.836	4.448.924	98%	98%
8.1 Reforestación y creación de superficies forestales	532.935	531.650	100%	
8.3 Prevención daños a bosques por incendios, desastres naturales y catástrofes. Infraestructuras de protección en montes públicos	423.836	423.501	100%	
8.4 Restauración de los daños causados a los bosques por incendios, desastres naturales y catástrofes. Infraestructuras de protección en los montes públicos	149.999	132.148	88%	65%
8.5 Inversiones para incrementar la capacidad de adaptación y el valor medioambiental de los ecosistemas forestales	91.238	85.791	94%	
8.6 Ayuda a las inversiones en tecnologías forestales y en transformación, movilización y comercialización de productos forestales	6.607.241	3.896.379	59%	
9. Ayuda a la creación de agrupaciones y organizaciones de productores	1.264.000	1.039.791	82%	82%
10. Agroambiente y clima (Art. 28)	12.293.764	11.812.727	96%	96%
11. Agricultura ecológica (Art. 29)	1.394.458	1.394.428	100%	100%
13.1 Pagos compensatorios en zonas de montaña	23.316.538	23.308.613	100%	100%
13.2 Pagos compensatorios en zonas distintas de montaña	612.353	611.894	100%	
16.1 Apoyo a la creación y el funcionamiento de grupos operativos de la EIP en materia de productividad y sostenibilidad agrícolas	3.794.324	3.073.157	81%	
16.2 Apoyo al desarrollo de nuevos productos, prácticas, procesos y tecnologías en los sectores agrícola, alimentario y forestal	3.045.330	2.281.855	75%	
16.3 Cooperación entre pequeños agentes para organizar procesos de trabajo en común y compartir instalaciones y recursos, así como para el desarrollo o la comercialización de servicios turísticos	34.888	13.460	39%	
16.4 Ayuda a la cooperación horizontal y vertical entre los agentes de la cadena de distribución con miras a implantar y desarrollar cadenas de distribución cortas y mercados locales	804.409	603.334	75%	76%
16.5 Acciones conjuntas realizadas para la mitigación o adaptación al cambio climático, así como planteamientos conjuntos con respecto a proyectos medioambientales y prácticas medioambientales en curso	606.504	371.328	61%	
16.6 Cooperación horizontal y vertical entre los agentes de la cadena de distribución en el suministro sostenible de biomasa destinada a la elaboración de alimentos y a la producción de energía y los procesos industriales	86.049	61.915	72%	
16.9 Diversificación de actividades agrarias en actividades relacionadas con la atención sanitaria, la integración social, la agricultura respaldada por la comunidad y la edución sobre el medio ambiente y la alimentación	142.625	104.431	73%	
19.2 Implementación de operaciones bajo estrategia de desarrollo local participativo (EDLP)	17.822.000	10.153.072	57%	
19.3 Preparación e implementación actividades de cooperación del GAL. LEADER	238.000	212.728	89%	59%
19.4 Costes de funcionamiento y animación. LEADER	887.999	786.829	89%	
20. Asistencia Técnica	360.000	115.136	32%	32%
TOTAL	112.291.336	93.282.004		83,1%

PDR País Vasco - Ejecución EURI a 31.12.2022

Medida	EURI previsto	EURI pagado	% pagado submedida	% pagado medida
4.2 Ayuda a la inversión en transformación, comercialización o desarrollo de productos agrícolas	3.616.190	0	0%	
4.3 Ayudas a inversiones en infraestructuras destinadas al desarrollo, modernización o adaptación de la agricultura y el sector forestal	754.089	184.880	25%	4%
13.1 Pagos compensatorios en zonas de montaña	3.163.450	2.190.555	69%	69%
TOTAL	7.533.729	2.375.435		31,5%

Lehentasunen eta “intereseko eremuen” araberako gauzatzea (1/3)

Kontuan hartuta 2014-2020 programazio-aldirako LGPak Erkidegoko araudiak ezarritako esku hartzeko logika zehatz bati jarraituz egin behar izan direla, eta jarduketak "lehentasunen" eta "intereseko eremuen" (edo foku-eremuen) arabera sailkatu direla, egokia da, halaber, programa gauzatzean izandako aurrerapenak azaltzea, parametro horien arabera. Tauletan kontsulta daiteke nola lagundu duen **2022an gauzatutako gastuak (11.567.807 euro FEADER eta EURI)** hainbat lehentasun eta foku-arlotan.

PDR 2015-2020 (ejecucion 2022 por submedida y Área Focal)

Medida	FEADER + EURI pagado 2022	Area Focal
1.1 Ayudas a la formaciónn profesional y a las actuaciones para adquisición de capacidades	31.067	2A
	82.153	2B
	3.162	3A
	0	3B
	1.489	5A
	0	5B
	0	5C
	0	5D
	1.526	5E
	26.283	6A
	1.139	6B
	18.429	6C
	21.904	P4
1.2 Ayudas a las actividades de demostración y acciones de información	11.938	6C
1.3 Ayuda a los intercambios o visitas de corta duración en explotaciones agrarias y forestales	43.620	2B
3.1 Ayudas a la participación por vez primera de agricultores en regímenes de calidad	88.847	3A
3.2 Ayuda a las actividades de información y promoción implementadas por agrupaciones de productores para el mercado interno	184.076	3A
4.1 Ayuda a inversiones en explotaciones agrarias	535.906	2A
4.2 Ayuda a la inversión en transformación, comercialización o desarrollo de productos agrícolas	231.842	3A
4.3 Ayudas a inversiones en infraestructuras destinadas al desarrollo, modernización o adaptación de la agricultura y el sector forestal	184.880	2A
6.1 Creación de empresas por jóvenes agricultores	300.534	2B
8.1 Reforestación y creación de superficies forestales	0	
8.3 Prevención daños a bosques por incendios, desastres naturales y catástrofes. Infraestructuras de protección en montes públicos	0	
8.4 Restauración de los daños causados a los bosques por incendios, desastres naturales y catástrofes. Infraestructuras de protección en los montes públicos	0	
8.5 Inversiones para incrementar la capacidad de adaptación y el valor medioambiental de los ecosistemas forestales	0	
8.6 Ayuda a las inversiones en tecnologías forestales y en transformación, movilización y comercialización de productos forestales	281.640	5C
9. Ayuda a la creación de agrupaciones y organizaciones de productores	289.791	3A

Medida	FEADER + EURI pagado 2022	Area Focal
10. Agroambiente y clima (Art. 28)	60.316	5A
	516	5D
	7.403	5E
	2.190.440	P4
11. Agricultura ecológica (Art. 29)	53.474	P4
13.1 Pagos compensatorios en zonas de montaña	4.992.386	P4
13.2 Pagos compensatorios en zonas distintas de montaña	-294	P4
16.1 Apoyo a la creación y el funcionamiento de grupos operativos de la EIP en materia de productividad y sostenibilidad agrícolas	0	2A
	178.478	3A
	29.540	5B
	0	5C
	72.423	P4
16.2 Apoyo al desarrollo de nuevos productos, prácticas, procesos y tecnologías en los sectores agrícola, alimentario y forestal	123.894	3A
16.3 Cooperación entre pequeños agentes para organizar procesos de trabajo en común y compartir instalaciones y recursos, así como para el desarrollo o la comercialización de servicios turísticos	0	
16.4 Ayuda a la cooperación horizontal y vertical entre los agentes de la cadena de distribución con miras a implantar y desarrollar cadenas de distribución cortas y mercados locales	0	
16.5 Acciones conjuntas realizadas para la mitigación o adaptación al cambio climático, así como planteamientos conjuntos con respecto a proyectos medioambientales y prácticas medioambientales en curso	0	
16.6 Cooperación horizontal y vertical entre los agentes de la cadena de distribución en el suministro sostenible de biomasa destinada a la elaboración de alimentos y a la producción de energía y los procesos industriales	0	
16.9 Diversificación de actividades agrarias en actividades relacionadas con la atención sanitaria, la integración social, la agricultura respaldada por la comunidad y la edución sobre el medio ambiente y la alimentación	0	
19.2 Implementación de operaciones bajo estrategia de desarrollo local participativo (EDLP)	1.226.444	6B
19.3 Preparación e implementación actividades de cooperación del GAL. LEADER	119.293	6B
19.4 Costes de funcionamiento y animación. LEADER	170.000	6B
Asistencia Técnica	3.267	
TOTAL	**11.567.807**	

Lehentasunen eta “intereseko eremuen” araberako gauzatzea (2/3)

PDR 2015-2020 (ejecucion FEADER / EURI 2022 por Prioridad y área Focal)					
Prioridad	Área Focal		FEADER / EURI pagado 2022		% ejecución anual
P2: Mejorar la viabilidad de las explotaciones y la competitividad de todos los tipos de agricultura en todas las regiones y promover las tecnologías agrícolas innovadoras y la gestión sostenible de los bosques	**2A**	Mejorar los resultados económicos de todas las explotaciones y facilitar la reestructuración y modernización de las mismas, en particular con objeto de incrementar su participación y orientación hacia el mercado, así como la diversificación agrícola	751.852 €	**1.178.159 €**	10%
	2B	Facilitar la entrada en el sector agrario de personas agricultoras adecuadamente formadas, y en particular el relevo generacional	426.307 €		
P3: Promover la organización de la cadena alimentaria, incluidos la transformación y la comercialización de productos agrícolas, el bienestar de los animales y la gestión de riesgos en la agricultura	**3A**	Mejora de la competitividad de las personas productoras primarias integrándolas mejor en la cadena agroalimentaria a través de sistemas de calidad, valor añadido a los productos agrícolas, la promoción en mercados locales y circuitos de distribución cortos, las agrupaciones de personas productoras y las organizaciones interprofesionales	1.100.091 €	**1.100.091 €**	10%
	3B	Apoyo a la prevención y la gestión de riesgos en las explotaciones	0 €		
P4: Restablecer, conservar y mejorar los ecosistemas relacionados con la agricultura y la silvicultura	**4A**	Restaurar, preservar y mejorar la biodiversidad (incluso en las zonas Natura 2000 y en las zonas con limitaciones naturales u otras limitaciones específicas), los sistemas agrarios de alto valor natural, así como el estado de los paisajes europeos	5.734.179 €	**7.330.333 €**	63%
	4B	Mejora de la gestión del agua, incluyendo la gestión de fertilizantes y plaguicidas	53.774 €		
	4C	Prevenir la erosión de los suelos y mejorar la gestión de los mismos	1.542.381 €		
P5: Promover la eficiencia de los recursos y apoyar la transición a una economía baja en carbono y resistente al cambio climático en los sectores agrícola, alimentario y silvícola	**5A**	Mayor eficacia en el uso del agua en la agricultura	61.805 €	**382.429 €**	3%
	5B	Mayor eficacia en el uso de la energía en la agricultura y en la transformación de alimentos	29.540 €		
	5C	Facilitar el suministro y el uso de fuentes renovables de energía, subproductos, desechos, residuos y demás materia prima no alimentaria para impulsar el desarrollo de la bioeconomía	281.640 €		
	5D	Reducción de gases de efecto invernadero y de emisiones de amoniaco procedentes de la agricultura	516 €		
	5E	Fomento de la conservación y la captura de carbono en los sectores agrícola y silvícoladero y de emisiones de amoniaco procedentes de la agricultura	8.929 €		
P6: Promover la inclusión social, la reducción de la pobreza y el desarrollo económico en las zonas rurales	**6A**	Facilitar la diversificación, la creación y el desarrollo de pequeñas empresas y la creación de empleo	26.283 €	**1.573.527 €**	14%
	6B	Fomento del desarrollo local en las zonas rurales	1.516.877 €		
	6C	Mejorar la accesibilidad a las tecnologías de la información y la comunicación (TIC) así como su uso y calidad en las zonas rurales en las zonas rurales	30.367 €		
Asistencia tècnica del PDR	**AT**		3.267 €	**3.267 €**	0%
TOTAL			**11.567.807 €**	**11.567.807 €**	

Lehentasunen eta “intereseko eremuen” araberako gauzatzea (3/3)

FEADER+EURI gastua 2022

11.567.807 €

2022ko gastuaren banaketa (Lehentasunen arabera)

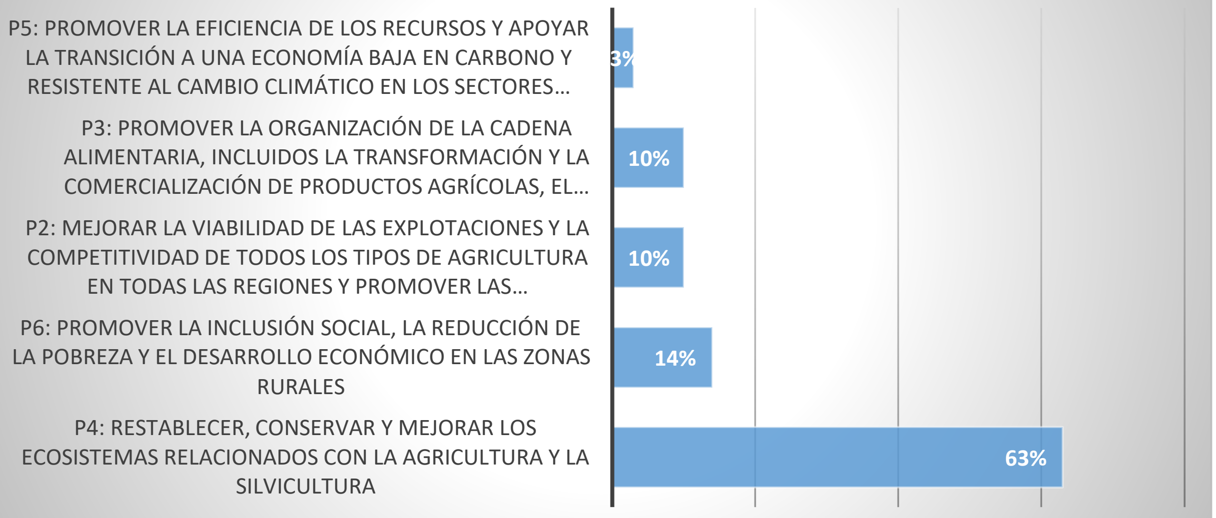

2022ko gastuaren banaketa (“intereseko eremuen” arabera)

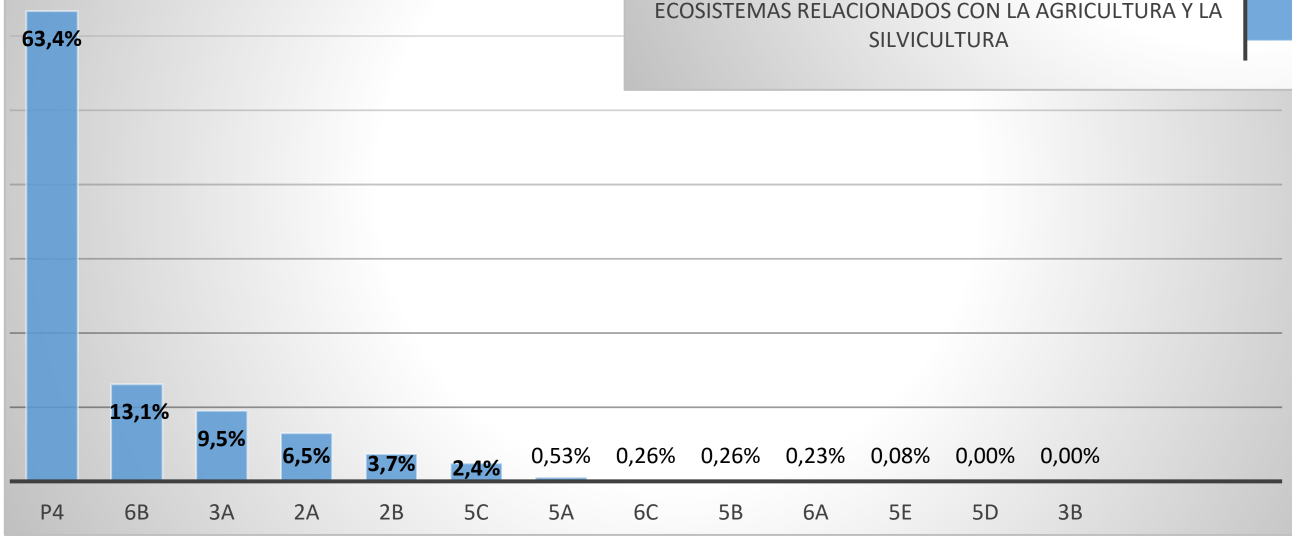

Finantzaketa gehigarria

Adierazi behar da 2022an operazio asko finantzatu direla soilik funts propioekin (hain zuzen ere 18,9 milioi euro), LGParen “finantzaketa gehigarri” bezala, aurreko urteetako deialdien bitartez neurri edo azpineurri jakin batzuetarako aurreikusitako FEADER zuzkidurak agortu direlako (*ikusi beheko grafikoa*).

Beraz, gastu hori ere aztertu behar da, bai neurrien mailan eta baita lehentasunei eta foku-arloei egindako ekarpenari dagokionez, modu metatuan (*ikusi alboko grafikoak*).

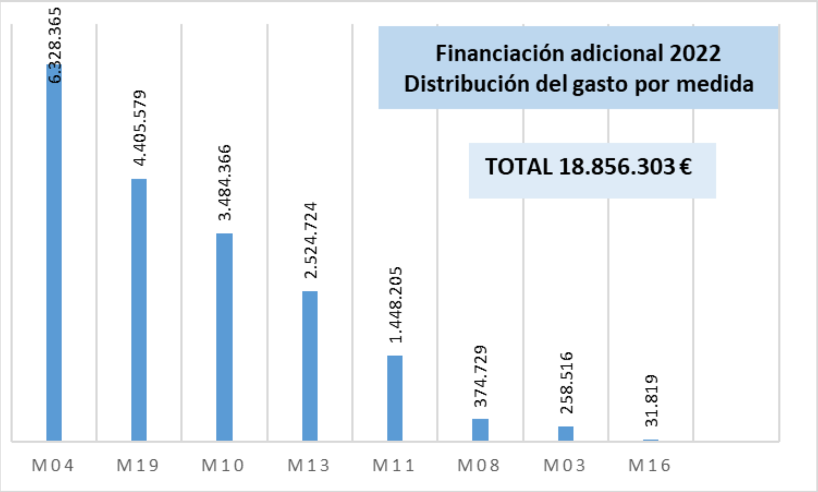

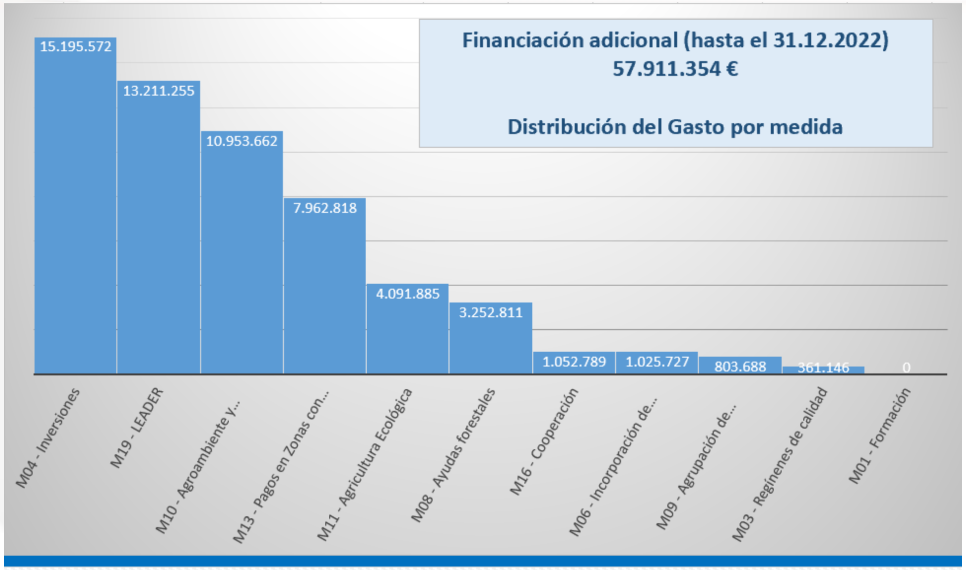

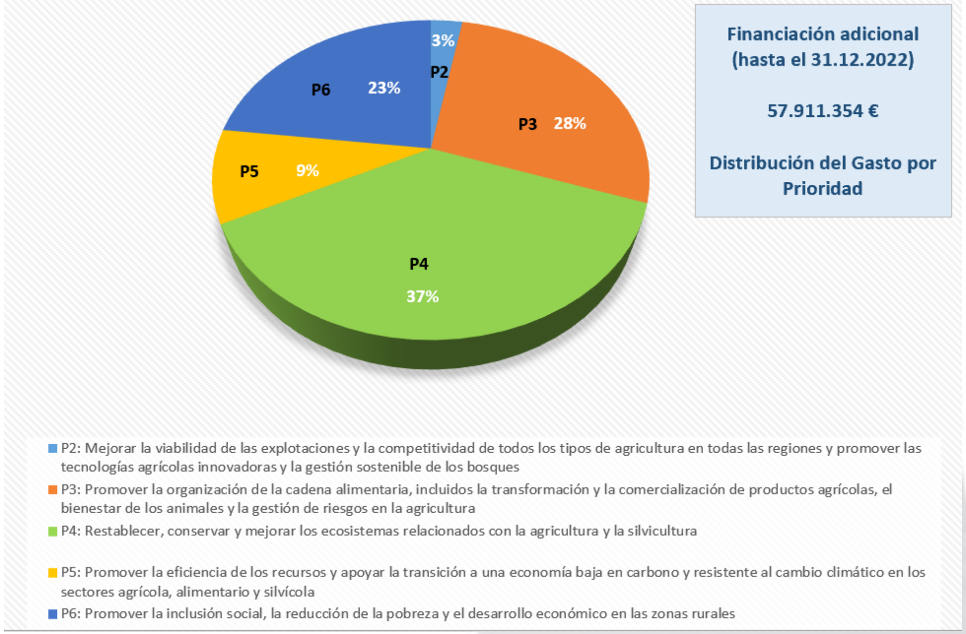

Euskadiko LGParen emaitzak (1/2)
2022 urteko egikaritzearekin lortutako emaitzak (gastu publikoa: 34.292.709 €)

- ✓ **16 gazte sartu dira nekazaritza-sektorean** (15 gizonezkoak eta 1 emakumezkoa), gehientsuenak laboreetan eta 20 hektareaz azpiko ustiategietan.
- ✓ **141 inbertsio-eragiketa nekazaritza eta abeltzaintza ustiategietan** (%38 elkarteak, %48 gizonezkoen gidaritzapean eta %14 emakumezkoen gidaritzapean), gehientsuenak laboreetan eta 20 hektareaz gorako ustiategietan.
- ✓ **56 inbertsio-eragiketa nekazaritzako elikagaien industrian**.
- ✓ **102 prestakuntza-ekintza, 2.348 pertsona prestatuta** (%52 gizonezkoak eta %48 emakumezkoak) eta "Txanda Irekia"ko 4 ekintza, 4 gazteren inkorporazioa erraztu dutenak (laurak gizonezkoak).
- ✓ **183 nekazari onuradun kalitate-programetan** (DOP, IGP, Ekologikoa) parte hartzeagatik eta produktu horien **promozioa egiteko 7 ekintza**.
- ✓ **20 inbertsio-eragiketa basogintza-sektorean**.
- ✓ **Nekazaritza eta abeltzaintza ekoizleen 4 elkarte** lagundu dira, guztira 202 ustiategi biltzen dituztenak.
- ✓ **10 lankidetza-proiektu**; horietatik 7 EIP-AGRI Europako Berrikuntza Elkarteari lotutako talde operatiboak dira.
- ✓ **Landa-garapeneko 198 eragiketa LEADERen, landa-ingurunean 118 enpleguren sortzea** eragin dutenak (%61 emakumezkoak eta %39 gizonezkoak), eta lurralde arteko 2 lankidetza-proiektu LEADERen baitan.

Euskadiko LGParen emaitzak (2/2)
2022 urteko egikaritzearekin lortutako emaitzak (gastu publikoa: 34.292.709 €)

✓ **Nekazaritzako eta ingurumeneko 1.143 konpromiso egikaritu dira** nekazariekin, ingurumenaren eta klimaren aldeko ekintzak egiteko, **39.520 hektareako azalera hartzen dutenak** (Euskadiko nekazaritza-azalera erabilgarriaren %20,7), 2022 urteko Eskaera Bakarreko Kanpainari dagokionez:

- *Ekoizpen integratua:* 98 konpromiso eta 592 ha.
- *Sagardorako sagarrondoen tokiko barietateak kontserbatzea:* 169 konpromiso eta 389 ha.
- *Tokiko animalia-arrazak kontserbatzea:* 378 konpromiso
- *Erlezaintza:* 103 konpromiso
- *Mendiko larreen aprobetxamenduaren kudeaketa:* 276 konpromiso eta 7.980 ha.
- *Laborantza estentsiboak dibertsifikatzea:* 119 konpromiso eta 1.830 ha.

✓ **Nekazaritza ekologikoa egiteko 2.383 hektarea** lagundu dira; horietatik 742 hektarea azalera berria dira (2021eko EB kanpaina).

✓ **Zailtasunak dituzten eremuetan nekazaritza praktikatzeko 2.080 eragiketa**, guztira 46.936 hektareako estaldurarekin (2021eko EB kanpaina).

Euskadiko LGParen exekuzioa – **n+3 araua**

Erkidegoko araudiak ezarritako "n+3 arauaren" betetzea aipatu behar da. Arau hori, funtsean, urte jakin baterako (N urtea) esleitutako aurrekontua hurrengo hiru ekitaldietan gauzatzeko betebeharrean datza.

Arau hori aplikatuz, 2022ko itxieran gutxienez, 2015, 2016, 2017, 2018 eta 2019 urteetarako esleitutako FEADER funtsaren aurrekontua gauzatuta izateko betebeharra zegoen, eta hori guztia metatuta 74,4 milioi euro ziren. Bada, 2022ko itxiera arte FEADER funtsetik exekutatutako 93,3 milioi euroekin, aipaturiko ekitaldien n+3 araua ez ezik, 2020koa ere gainditu da.

Ebaluaketa (1/2)

LGParen ebaluaketa Euskal Herriko Unibertsitateak (EHU) egin du orain artean, eta horretarako 2015-2020 aldirako hitzarmena sinatu zen.

Halaber, 2015-2020 epealdiaren bi urteko luzapena dela eta (epealdi berriko Plan Estrategikoen hasieraren atzerapenak eragina), Ebaluaketa-plana egokitzeko beharra sortu da, epealdi hoentan gelditzen diren ekitaldietan ebaluaketa-ekintzak egingo direla bermatzeko.

Horregatik, LGPren Kudeaketa Agintaritzak aurreikusi du urtero kanpoko zerbitzuak kontratatuko dituela ebaluaketako ekintza zehatzak egiteko, hain zuzen ere 2021, 2022, 2023 eta 2024 ekitaldietarako, beti ere ekitaldi horietan FEADER funtsen gutxieneko exekuzio bat gertatzen bada.

Ebaluaketa (2/2)

2022ko ebaluaketa-ekintza espezifikoa LGPn genero-ikuspegia nola txertatu den aztertzea izan da.

Lan hori egiteko, kanpoko aholkularitza-enpresa baten zerbitzuak erabili dira, kontratazio publikoko prozesu baten bidez kontratatua, eta 2022ko azaroan aurkeztu zuen eskatutako azken txostena. Txosten hori Jarraipen Batzordeari aurkeztu zitzaion 2022ko abenduaren 1eko aurrez aurreko saioan, eta publiko orokorrarentzat eskuragarri dago Euskadiko LGPren webgunean:

https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/osoa_dokumentazioa/es_def/adjuntos/20221125_Eval_PerspectivaGenero_PDREusk.pdf

2022 ekitaldiko berezitasunak (1/2)

- Epealdien arteko gainjartzeak nabarmen handitzen du administrazioetako lan-karga, eta horrek zaildu egiten du 14-22 LGPari eta 2023-2027 NPBren Plan Estrategikoari dagozkien kudeaketa eta koordinazio-lanak behar bezala Aurrera eramatea.

- Oro har, pandemiak eta Ukrainako krisiak sortutako egoerak eragina izan du inbertsio-proiektuen garapenean eta gauzatzean, eta ukoen, laguntzen justifikazio partzialen eta abarren kopurua areagotu egin da. Horren ondorioz, funtsen deskonpromiso-bolumen handia sortu da. Joera hori bereziki nabarmena izan da 4.2 (*Inbertsioak nekazaritzako elikagaien industrian*), 8.6 (*Inbertsioak baso-industrian*), 16 (*Lankidetza*) eta 19 (*LEADER*) neurrietan, eta horrek FEADER funtsak beste neurri batzuetara aldatzeko beharra planteatzen du, programa ixtean Europako funtsak agortzen direla bermatzeko (2025 izango da itxierako urtea, n+3 araua aplikatuz).

- 2022ko abenduan, LGPan egindako gastu publiko osoa 199,6 M eurokoa izan zen. Kopuru horretan, azpimarratu behar da FEADER funtsak konprometitu eta agortu ahala, Eusko Jaurlaritzaren eta foru-aldundien finantzaketa gehigarriari dagokion gastua handitu egin dela, eta 2022ra arte ia 58 M. euroko gastua gauzatu dela finantzaketa gehigarri gisa, FEADER eta EURI funtsekin batera finantzatutako 142 M gastuen aldean (sistema horretan ere euskal administrazioek 46 M. euroko ekarpena egin dute).

2021 ekitaldiko berezitasunak (2/2)

- LGPren zazpigarren eta zortzigarren aldaketak. Neurri jakin batzuetan doikuntza zehatzak sartu ziren, doikuntza finantzario bat barne (FEADER funtsak 4.1. azpineurritik 4.3. azpineurriara aldatzea), neurri horiek programa ixteari begira behar bezala inplementatzen direla ziurtatzeko.

- Neurri bakoitzerako berariazko prozedura-eskuliburuak eguneratzea, bai eta LGPren neurrietarako Kontrolen Plan Autonomikoa ere, LGPren aldaketen eta NBEFren koordinazio-zirkularren arabera. Prozedura-eskuliburuen helburua da laguntza-espedienteak kudeatzeaz arduratzen diren langileei laguntza teknikoa ematea. Nolanahi ere, laguntza biziak dira, eta, beraz, eguneratu egiten dira aplikatu beharreko araudian aldaketak egin ahala, LGPn aldaketak onartu ahala edo erakunde ordaintzaileari egiaztapen-erakundearen auditoretzetan gorabeherak detektatu ahala

- Jarraipen Batzordearen jarduerari dagokionez, kudeaketa-agintaritzak lau bilkura deitu ditu 2022an, horietako hiru prozedura idatziaren bidez (otsailaren 24an, ekainaren 15ean eta uztailaren 8an) eta bat aurrez aurre (abenduaren 1ean). Otsaileko eta uztaileko batzordeak Programaren zazpigarren eta zortzigarren aldaketa-proposamenak onartzeko egin ziren, eta ekainekoa, berriz, 2021eko ekitaldiari dagokion Urteko Betearazpen Txostena onartzeko. Abenduko aurrez aurreko bilkurak balio izan zuen urtean zehar programari dagokionez egindako jarduera guztien berri zehatza emateko.

Informazioa gehiago:
https://www.euskadi.eus/eusko-jaurlaritza/osoa/hasiera/

LGParen Kudeaketa-Agintaritzari kontsultak egiteko:
pdrs-euskadi@euskadi.eus